

Wagneri "Tristan ja Isolde" rahvusooperis

28.05.2008 00:01

Toomas Kuter

Tristani ja Isolde armastuslugu on Romeo ja Julia armastusloo kõrval peetud üheks maailma kaunimaks lembelooks, mis haarab hinge ja mis mõnel hellematundelisel sageli pisara silmanurka toob.

Armujoogi teema ulatub aga väga kaugetesse aegadesse.

Richard Wagneri ooperi "Tristan ja Isolde" maailmaesiettekanne toimus 10. juunil 1865 Münchenis, helilooja kirjutas ooperi aastatel 1857-1859, Estonia teatris toodi ooper esimest korda lavale 1933. aastal. Nüüd, 75 aastat hiljem rõõmustab teos taas Eesti publikut.

Stabiilne ja jõuline Vilsmaier

Pole mõtet rääkida rasketest vokaalsetest ja muusikalistest ülesannetest, mida selle ooperi ettekanne esitajatele seab. See on teada isegi muusikat vähem tundvatele inimestele. Tähtis on, et teos meie rahvusooperi lavale jõudis ning seda mitmeski mõttes kvaliteetsel kujul.

Wagneri ooperit "Tristan ja Isolde" võib pidada üheks maailma romantilise muusika tippteoseks. Näiteks Tristani ja Isolde suur duett on iseenesest üks kaunimaid ja pingestatuid armastusduette üldse.

Seekordsel lavastusel on vedanud Isoldega, sest Irmgard Vilsmaieri näol on tegu suurepärase sopraniga, kellel eriti jõuline ja särav keskregister ning Wagneri muusika jaoks nii oluline hääle stabiilsus. Vilsmaieri Isolde on tugev ja kirglik, samal ajal on tema armastus tulvil romantilist paatost ja pehmust. Traagika kumab tema olemusest juba ooperi alguses. Vilsmaier valdab hästi legato't, tema hääles on õrnust ning fraaside kujundamine sisuliselt põhjendatud.

Tristani rollis astus esietendusel üles Soome tunnustatud Wagneri-laulja Heikki Siukola, kellel võimas ja uhke hääl.

Paraku tuli tal ette intonatsioonivääratusi, samuti kahvatus tema rollilahendus Vilsmaieri kirglikkuse ja musikaalsuse kõrval. Nii tunnustatud solistilt oodanuks rohkemat, mis siis, et tegu väikese linna ooperimajaga.

Minimalism ja modernsus

Positiivselt üllatasid rahvusooperi noored solistid, eriti kuningas Marke rollis laulnud Priit Volmer ja Brangäna esinenud Helen Lokuta.

Priit Volmer on ennegi pakkunud häid muusikaelamusi ning tema muusikalisse pagasisse võib kirjutada mitu õnnestunud osa. Kuningas Marke on õnnestumine.

Helen Lokuta demonstreeris Brangäna ühtlast ja ilusat vokaali. Kuigi tema metso kõlab sageli ehk liiga sopranlikult, ei häirinud see Brangäne rollis, pigem lisas uudsena mõjuvaid nüansse.

Ka Rauno Elbi Kurwenali puhul võib rääkida stabiilsusest ja muusikalise materjali heast tundmisest.

Kuigi orkestri saatepartii on ooperis tihe, ei katnud orkester – mõne üksiku erandiga – soliste. Arvo Volmer on teose tõlgendamisel teinud suure töö.

Neeme Kuninga minimalistlik ja modernne lavastus jättis rohkelt ruumi muusikale, mida aeg-ajalt võiski kuulata silmi ülespoole suunates.

Modernsus ja minimalism on maitse ja maailmavaate küsimus. Siin ei saa öelda, et klassikaline lähenemine oluks ehk parem, aga ka vastupidi mitte.

Viis tundi muusikat (koos vaheaegadega) ja igav ei hakanud. See ongi oluline. Selge, et selline annus pingestatud romantismi ei pruugi kõigile vastuvõetav olla, ent tegu on meie oma teatri lavastusega ja seda arvestades kannab kõik kokku suursüdamuse nime välja.